

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

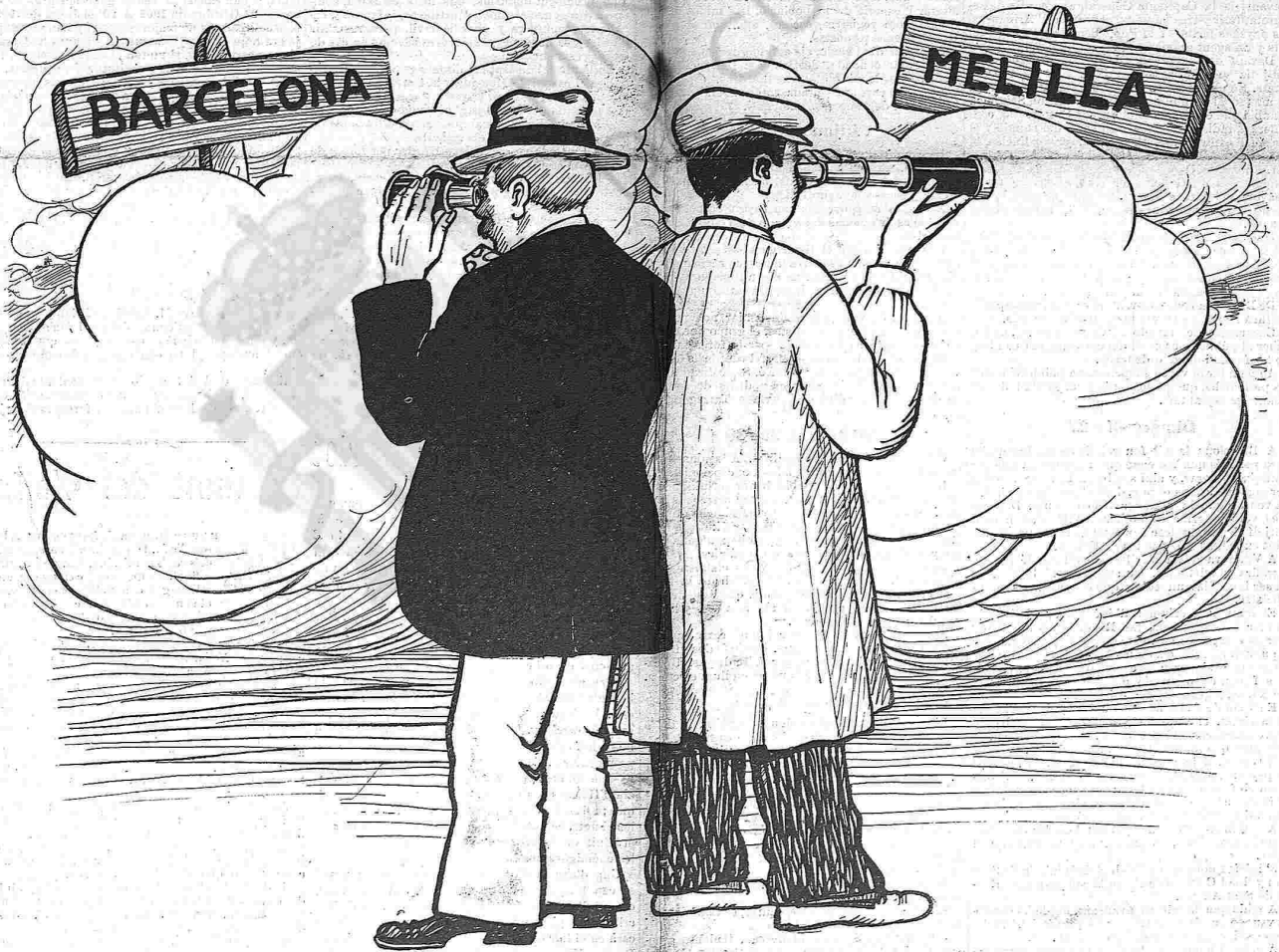
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Del día

-Jo no veig res. ¿Y vos?
-Jo tampoch. Tot està tapat.

Aquest número ha passat per la censura militar.

Els successos de Barcelona

serena brevetat, com correspon a la naturalesa de les circumstàncies, anem a posar als nostres lectors al corrent dels successos ocorreguts durant aquests darrers dies. Convé advertir ara que la informació que ara van a llegir, fet a ab arrelgio a las instruccions de la censura militar y tenint com únic objectiu el restabliment de la tranquil·litat pública y els alts interessos de la ciutat, sigui acceptada per acord de la premsa local en una reunió oportunitat celebrada pels representants de la majoria dels periódics de Barcelona.

Dilluns dia 26

Desde primeras horas de la mañana peitres grupos recorren fábricas y talleres, invitando al paro general, que dihen ha sigut acordat com a manifestació pacífica.

La invitació es fàcilment secundada y escasos els incidents a que dona lloch la generalització del paro.

A mitj matí quedan paralitzats la majoria dels treballs, algunes botigues tenen mitj tancades las portas y s'observan numerosos grupos, de moment en actitud pacífica, entre 'ls quals s'hi veuen moltes dones que portan llassets blancs al pit.

Segueixen circulant els tranvías y l'ferros paratona lloch a incidents y col·lisions entre 'ls vaguetas, la policia y la guardia civil. Molt sovint se senten disparos y tocs d'atenció, seguits de nous disparos.

Obstruint unes vegades la via, altres desenganxant el trolley, els tranvías son detinguts. Alguns carruatges sufren desperfectes.

Segons referencies oficials, en las distintas col·lisions ocorregudas fins a las set de la tarde, han resultat ferits dos guardias civils y set de seguretats al Clot, y dels vaguetas varis ferits y tres morts.

En la colisió que hi ha hagut al passeig de Colón, davant de la Capitanía General, un guardia de seguretats ferit y tres payasans. Al carrer d'Arriban varen payasans ferits. Y al Poble Sec tres payasans ferits y un agent gravissim.

Davant de la gravetat de les circumstàncies, el mitj dia se reuní al Govern Civil la Junta d'Autòritats. En ella el senyor Osorio y Gallardo entregà el mandó al Capità general, don Lluís de Santiago. Sembla que en la reunió el senyor Osorio no considerava indispensable la resignació del mandó y el president interí de l'Audiencia, senyor Enciso, la creya necessària per mantenir al fi aquest últim parer. El senyor Osorio presentà llavors la dimissió del càrrec de Governador civil, encarregant-se el senyor Enciso dels assumptes que quedaren a la decisió del Governador després de la resignació del mandó.

Durant el matí y la tarde circulanen noticies respecte a successos ocorreguts a Terrassa, abont va ser incendiat el pont del ferrocarril, y al tractar la Guardia civil d'impedir l'incendi, foren ferits un capità, un tinent y un guardia.

De Badalona comunicaren qu'estava interceptada la línia fèrrea y suspesa la circulació de trens.

Encarregat del mandó el Capità general, se feu saber al públic per mitjà del corresponent bando y ab las formalitats d'ordenansa.

Aquella tarde varen suspendre sa publicació tots els periódics, que no tornaren a reapareixre fins al diumenge cap al tart.

Dimars dia 27

A Barcelona la nit fou relativament tranquil·la; pero per més que s'cregué que el paro seria solt per vintiquatre horas, y així semblava haverse acordat per alguns núcleos obrers, desde las primeras horas va veure's que la vaga anava a continuar. Dels pocs vehins arribaren noticies confuses, donchs a mitj dia las comunicacions estavan talladas, no quedant expeditas més que las de Fransa.

A Vilanova sigueren talladas las línies fèrrea, telegráfica y telefónica. Durant la nit, al Poble Nou va ser incendiat un edifici que ocupaven els pares Maristas.

El matí, una columna d'infanteria, subdividida en seccions, recorregué las Rambles y el Paral·lelo y carrers compres entre las dues vies, disolguentse el públic a presencia de las forces. En varis carrers transversals sigueren aixecats trossos del paviment y s'formaren pilotes de pedras per a dificultar la marxa, principalment a la caballeria.

En vista de l'actitud del públic y de la situació de la ciutat, el Capità General publicà un bando prevenint que, sense previ avis, se faria foc contra 'ls grups que interceptessin la via pública.

A Gracia, a la entrada del carrer Major, grups de payasans, parapetats en una barricada, se trotejaren ab forces de caballeria pero al sentir la infanteria ab dues peses d'artilleria, els que trotejaven varen dispersarse en totas direccions.

A la Central telegráfica y a la telefónica digueren estar incommunicats, no quedant utilissables més que el cable.

S'incian nous incendis ab el de la iglesia de Sant Pau y l del Colegi dels Pares Escapioles de la Ronda de Sant Antoni.

A mida que la nit va avançant, desde 'ls terrats se veuen surgir nous resplandors de focs, reveladors del incendi d'iglesias y convents.

Algunes Comunitats han abandonat las sevas residencias, casis pmas ellas avans dels incendis, y algunes, las menes, mentre els edificis son incendiats, invidades, en alguns cassos, pels mateixos incendiaries.

El troteig es contínuo, encare que la nit el fa poch efectiu. Las patrullas de caballeria son acullidas ab aplausos y aclamaciones; pero 'ls incendiaries, a la presencia de la forza procuran fugir, si bé inmediatamente se refan.

La nit ha sigut verdaderament trágica. La relació aproximada d'iglesias y convents sinistrats es la següent:

Sant Pere de las Puelles, Sant Cugat, Sant Pau, Santa Madrona, parroquia de Sant Andreu, parroquia del Clot, Gerónimas, Valldoncella, Escapioles de Sant Antoni, Salesians del carrer de Manco, Agostans, capella de Marcs, Maristas del Poble Nou, Freres de la Granja, Germans de la Doctrina cristiana de la carretera de Sarriá, Franciscans del carrer de Santaló, Monjas caputinas del Camp de 'n Galvani, convent de Loreto, convent de Sant Miquel del carrer de Roselló, Monjas Arrepentidas, Magdalenas, Pails, Concepcionistas, Sant Felip Neri de Gracia, Beatas del Poble, Josefinas del Poble, Franciscans del Poble, parroquia de Sant Joan de Gracia, Carmelitas de Gracia, Misioneros del Sagrat Cor de Maria, Maristas del Camp de 'n Grassot, Surs de Maria del carrer de la Universitat, parroquia d'Horta, Damas negras d'Horta, parroquia dels Angeles, Semari Conciliar y Montesión de la Rambla de Catalunya, aquests tres ultims solament en part.

Dimecres dia 28

L'alborejar d'aquest dia es tristíssim. A pesar del esperit de la població, en tots el desenrotll dels successos ha sigut d'una serenitat admirable, sense que 'l pánico s'arribés a produhir ab la intensitat que podria fer suposar lo grave de lo ocorregut; pels carrers apenas circula ningú y no s' veuen grups, atentes las indicaciones del bando que prohibeix la seva formació.

Las primeras horas del dia, fins a las nou del matí, son d'una calma solemne, apenas torbada per algun troteig. Després d'aquesta hora, tornan a reproduhirse 'ls incendis d'alguns centros religiosos que ja havian sigut incendiats.

Las tropas, en lo que poden, acudeixen a evitar aquests incendis, y s' produheixen freqüents col·lisions que mantenen l'alarma durant el dia.

El Capità General, senyor Santiago, surt, seguit de numerosas escolts, a recorrer algunes vies, y al Paral·lelo es objecte d'una agressió que 'l escolta repeleix y que no té conseqüencias.

Aquest dia, per la línia de Fransa arriba un correo que no era esperat. També arriban forces de diferents punts.

Entre 'l vehinat circulan els més extraordinaris rumors, y a pesar de sa gravetat, no conseqüencien alterar l'esperit de la població. Las midas de precaució, com registres, cachets, etc., son acceptadas per tots sense protestas.

Al carrer de Pelayo, els agitadors s'apoderan d'una casa desocupada, destinada a Delegació d'Hisenda, y desde allí fan alguns disparos.

La nit encara es agitada, pero sinxreix sense que la gravetat dels successos aumeni.

Dijous dia 29

La tranquil·litat, fins a las nou del matí, es casi completa. El vehinat se dedica a aprovisionarse, fentho sense grans dificultats, encare que falta carn fresca y escasseja algun article.

Al matí s'assegura que han caygut en poder dels revoltosos las armas del batalló de Veteranos de la Libertat.

Des te mitj matí el troteig es bastant viu, especialment a la part esquerra del casc antic, a Sant Martí y al Clot. En aquests dos ultims punts la batutta ha sigut bastant dura, haventhi jugat l'artilleria.

Al carrer de Valencia, al incendiar novament el convent de las Concepcionistas, el grupo que tracta va de conseguirho se trotejats per la forza pública.

Se senten freqüents disparos, fets desde 'ls terrats, en diferents llocs de la població. Se realizan numerosas presons. No s' reben periódics de fora. La correspondencia pública s'envia a Terragona per mar.

Divendres dia 30

Comensa el dia ab tranquil·litat. A las dues de la tarde hi ha un troteig a las Concepcionistas.

De tres a cinch tot sembla haver terminat en el centro de la ciutat y la gent surt al carrer als seus quefers y en busca de noticies y periódics de fora. Se'n posan a la venda alguns en varis kioscos de la Rambla; pero al poch rato se produeix alguna alarma y torna a quedar deserta la via pública.

Al carrer de la Universitat y especialment a la plassa de Letamendi, hi ha a las cinch de la tarde un viu troteig entre 'ls incendiaries que pretenen carregar foc a un petit convent d'allá a la vora y la forza pública que ho impedeix.

Sense grans dificultats circulan els carros que reparteixen la carn als carnicers. Desde fa dos dies els carrers estan a las fosques per falta de gas. Unament estan il·luminadas las que tenen llum eléctrica.

Dissapte dia 31

La nit d'ahir a avuy ha sigut tranquil·la. El dia s' presenta ab aspecte d'accentuada normalitat.

A las onze del matí els grups han intentat l'assalt d'un convent situat al carrer de Roger de Flor y, segons nota oficial, la guardia civil ha disparat sobre 'l grup, causant un mort y bon número de ferits y detingut a setze individus.

La dificultat del dia estribava en ser fetxa de pago de jornals y salaris, y en una reunió celebrada pels principals elements fabrils y adoptarse l'acort de pagar els seus jornals als obrers que 'l dilluns es presentessin al treball.

Aquest acort sembla haver influhit en gran manera para restablir la tranquil·litat.

En vista de la que ve observantse, el Capità General publica el següent bando:

«Don Luis de Santiago Manescac, teniente general de los Ejércitos nacionales y Capitán General de la 4.ª Región, hago saber:

«Que en vista de iniciarse la tranquilidad, invito a todos los vecinos para que contribuyan a lograrla por completo, procediendo a la apertura de estable-

cimientos de todas clases, teniendo presente también que está permitida la circulación por las calles a todas horas, bien entendido que subsiste en absoluto la prohibición de formar grupos, los cuales, con arreglo a mi bando anterior, seguirán disolviéndose y castigados como en aquél se determinó.—Luis de Santiago Manescac.—Barcelona 31 de Julio de 1909.»

Circula ja el ferrocarril de Sarriá y s' veuen pels carrers molts carruatges. Els establiments públics comencen a obrir las portas. Els cafés estan animats.

Diumenge 1.º d'Agost

La nit ha passat en absoluta calma. El públic, desde primera hora, ha invadit els carrers y la normalitat sembla definitivament restablerta.

Se veuen per tot arreu moltes senyores, els carruatges circulan ab absoluta llibertat, s'ha restablert la marxa regular dels ómnibus y circulan tots els tranvías quals línies estan en condicions de ferbo.

Durant els successos ocorreguts desde 'l dia 26 fins el 30 hi han hagut:

En l'exèrcit tres morts y vintiset ferits. En els payasans 126 ferits que han ingressat en els hospitals, havent quedat gran número d'ells amagats en las casas particulars para la seva curació.

El dissapte, dia 31, en el corrent emplanat en el carrer de Roger de Flor la guardia civil va disparar sobre un grup de revoltosos qu'estava robant y saquejant un temple, causanthi sis morts y gran número de ferits y detingut, además, a deu individus.

Al cementiri del Sudoest s'hi han enterrat, fins el dia 30, setanta cinch cadavres de payasans.

Notas varias

S'ha supès fins a nova ordre l'ingrés de reclutas en caixa a Barcelona y a Martorell.

«A Horta quedà el dissapte restablert l'ordre alterat pels revoltosos, que anavan armats ab carrabines y fusells procedents del somatent.

Las tropas, para conseguirho, del exèrcit varen tenir un oficial y un soldat ferits y els revoltosos un mort y varis ferits.

«El dissapte sortí de la estació del Nort un tren, protegit per forces del exèrcit, para fer reparacions a la via, arribant fins a Sabadell.

«El diumenge va marxar a Sabadell, abont s'han vivien promogut disturbis, una forza columna, composta d'algunes seccions d'artilleria, infanteria, capalleria, enginyers y guardia civil, para restablir l'ordre y la normalitat, ab ordres severas en cas de trobar resistencia.

En la nit del dissapte al diumenge varen ser conduhitas al castell de Montjuich 204 presos que s'trobaran a las Dressanas.

«A la matinda del 30 ja n'hi havien pujat 182. «A Manresa, a pesar de la tranquil·litat y 'l dilluns las fábricas devian reanudar els treballs.

«Igualada va restablirse l'ordre per forces de la guardia civil y l'somatent.

«El canoner Ternavero recorre la costa, entre nostre port y Rosas, para vigilar las poblaciones inmediatas al mar.

«A conseqüencia dels successos relatats s'han concentrat en aquesta plassa forces de infanteria dels regiments de Mahó, Aragón, Lealtad, Constitució, Mallorca, Assia y Luchana y dels de caballeria d'Almansa, Alcántara, Castillejos y Treviño. Del regiment 7.º d'enginyers han vingut una companyia de sapadors y un'altra de telegrafos.

«A començament s'han concentrat en aquesta capital, procedents d'altres regions, molts mil guardias civils.

«El diumenge va arribar a Barcelona, procedent de la primera regió, el regiment de infanteria de Saboya, que s' compon d'uns dos mil homes.

La victoria d'en Blériot

EN mig dels telegrams trágicos, s'ona una nota de triomf: Blériot, en el seu aeroplá, ha atravesat el pas de Calais.—Angel vol dir missatger, anunci. I veíem com l'homo-angel, l'homo volant, l'homo-ancora, port de Fransa a Anglaterra, patrias de llibertat, la bona nova de la darrera meravella de cultura, qui posa ales en el cos humà i espiritualisa la persona. Icar ha remonat el vol i les ales no li caigueren. Icará será edificada un dia. El regne de lo utópico compta amb una victoria més qui l'acosta a nosaltres.

Ales, ales! No es aquest l'afany immens de tota l'humanitat? Ales para la materia, qui la portin més enllá i més amunt, cada dia i cada hora, en un inasaciable excedidor. Ales para l'ànima qui la munten fins a la fondaria de fondaries on se trobin les supremes raons. Tota relació de pan entre els homes es una cretença d'ales; talment va esser un déu alat l'Hermes representatiu de totes les arts pacífiques; i fins la Victoria, coronant, alada, la testa de les ciutats, es una deesa qui porta les lletres Paz en el teixit de la seua corona, ja qu'es victoria sobre les enemigues hostilitats de la naturalesa.

Una d'aqueixes victories incóncites corona avui el cap d'aquest predilecte: Blériot. Aquest nom, com el d'un triomfador de jocs olimpics, queda inscrit en la página immortal. Un monument s'aixecarà en el lloc on va prendre terra, a les platjes de Dover. Un radiogram (oh consorci ideal de dos foros inventats) va fer saber al món continental la gloria d'aquell instant etern.

GABRIEL ALOMAR

LA CRISIS FRANCESA

ENTRES a Espanya s'balla la dansa que tots els lectors, veils notis, coneixen y de quas notas, més o menos estridentes, no hi ha qui no'n tingui las orellas plenas de curull, se desenrotllan a Fransa acontecimientos politicos, indubtablement importants, pero dels quals no es possible, de moment, calcularne tota la trascendencia.

M. Clemenceau, el gran Georges Clemenceau, ha deixat de ser primer ministre, havent passat a senyador el dia 23 de Juliol el qual el seu gabinet desmpeyava la cartera de Justicia, M. Aristides Briand.

«Per qué M. Clemenceau ha caygut del poder? A jutjar per las apariencias, la causa de la seva derrota ha de buscarse en els resultats de la investigació parlamentaria portada a cap para aclarir lo que hi hagués de cert en els abusos del senyor M. l'administració de Marina, especialment en el ram de noves construccions.»

«Que 'ls abusos existessen, es veritat; que alguns d'aquests abusos acusen, si no altra cosa pitjor, sensible negligencia en l'alta direcció d'aquest departament, pel qual tanta sacrificis está fent la nació francesa, també; pero es aquest el motiu real de la seva derrota, li aprêtava l'apoyament de M. Clemenceau y quan menos a esperar, l'ha obligat a abandonar el silló presidencial?»

Nosaltres, que no som francesos y que, precisament per no serne y per mirarnos las cosas de lluny, las veym millor que 'ls qui las tocan ab las mans, nosaltres podem dirho sense passió y ab ingenua rudesia: els abusos descuberts en l'administració de Marina no han sigut, com s'ha volgut suposar, la causa de la cayguda de M. Clemenceau, sino simplement el pretext; pretext—aixó sí—habíbilment aprofitat pels seus numerosos adversaris, tant més temibles quan entre ells n'hi havia no poch que deyan serli amicals y que, horas avans de la seva derrota, li aprêtava l'apoyament de la mà y l'acclamava com a que és indubitable.

Aquesta y no altra es la veritat verdadera. M. Clemenceau ha caygut... porque feya ja massa temps que exercia el poder. Molts dels seus admiradors, que al empunyar el gran orador la batuta de director d'orquesta l'aplaudiren boijament entusiasmat, s'han cansat de veure'l governar prop de la taula el 24 Octubre de 1908 y el 20 de Juliol de 1909 sense dificultats de major quantia, y han cregut que ja era hora de que descanés... y deixés la plassa a altres patrias que, si no tan eminents com ell, posseixen també mèrits y aptituds para ocuparla.

Lo sensible, pel conjunt, es que la operació, molt ben preparada y realitzada en sos principis ab una política que regulava el seu desenvolupament en mente degeyeren trasarrar. M. Delcassé, antic ministre de Negocios Extranjeros, qu'en la sessió del 20 de Juliol arribà en sos atachs del que del Govern a la més extremada violencia, ha quedat fora de la nova combinació ministerial. Ell va secundar l'arbre, pero es un altre qui s'ha menjat la fruita.

M. Clemenceau ha caygut, pero el seu successor no es M. Delcassé sinó M. Combes. Es M. Briand. No era aquest, de segur, el resultat que 'ls directores de la conjura cregueren treure'n de la seva campanya.

«Serà el cambi de president un bé pel país? ¿Portarà, al contrari, entorpirments a la preparació de las repúblicas francesas?»

Molt esperem de M. Aristides Briand, verdader autor de la ley de Separació de la Iglesia y del Estat, y grans son els nostres desitjos de que 'l major exit l'acompanyi en son pas per las alturas del poder.

El temps dirá si 'ls gloriosos antecedents del nou president, prolongantse en bella continuació, converteixen en realitats els nostres fervents desitjos.

La mort del «Xelín»

Es un gos que sabia ferse estimar, el pobre Xelín. D'ulls intel·ligents, ab un os dels vents admirable, llengua de camàs y fidel, naturalment, com un gos, era 'l millor gos d'aquelles encantadas y el seu amo n'estava contentíssim de tant a tant, pero una fortuna, que no 'l haguera donat per una fortuna.

Y tenia motius l'amo del Mas Blanch d'estar-ne content del Xelín. De dia, se l'enduyà a casar y ab la més escrupulosa fidelitat li portava las perdis que ab certa puntaria feya caure; algunes voltes el Xelín, sense necessitat de que son amo gastés pólvora, li duya alguna llebra ó algún conill perfectament intacte, remenant després la cua d'agrahit si el donavan els ossos; de nit vigitava la masia y avisava ab sos lladruchs si sentia fressa, ó la defensava ab las dents si 'ls lladretons l'assaltaven. Certament, com el brau Xelín, n'hi havian poch de gossos.

Tot hom n'estava fora d'aquell gosset; tot hom el volia y l'amovia; tot hom el festejava tant que... fins l'aburrían. Quan al vespre, de retorn de la casa, arribava al Mas ab més ganas de jure que de broma, ja trobava al senyor rector, homo gras y campetancat, que 'l agafava pel seu còmpte y fentlo-tenir dret sobre las dugas potes de darrera y ab las bones estones, venentli alguna morma si, cansat d'aquella comedia, se deixava caure de mans.

El senyor Marcial, un militar retirat que igual que 'l rector vivia prop del Mas Blanch, era també cada nit de la tertúlia que allí s'formava, y quan mossen Pere havia deixat al Xelín, don Marcial l'agafava pel seu còmpte, li posava un diari al cap y una canya als dits y li feya fer l'exercici, ab gran-

riallas de tota la concurrència, que disfrutava ab la serietat còmica del Xelín seient de cúa á terra y fent cantinella ab la canya.

El pobre Xelín era la foguina de tots; la quitxalla li estrivava la treya, el més petit li torçava las orellas; la criada el crida á cops d'escombra de la cunya, encare que sols hi anés pera donarse gust al nas.

Ab tants minys y ab tantes caridas empipadoras, el Xelín va posar mal genit, y un dia al nen mitjà, que li cargolava despietadament la orella, li va pegar una mossada al dit xich. Aixó li va costar una pallissa que 'l va tenir baldat vuyt dias.

La opinió de l'amo del Mas Blanch, del senyor rector, de don Marcial y de la criada, va tenir la forsa d' un fallo inapelable, y ahir l'amo va carregar ab bala y va fusellar al pobre Xelín.

JEPH DE JEPHUS

Xim... xim...

¿Están bons?... ¿En la familia no hi ha novetat?... Molt bé; crech qu' en 'quest moment històric, no 's pot desitjar res més.

He despenjat la guitarra y anava ja á llenar un cant, quan un m' ha dit: ¡Hi ha censura!... Y l' he tornada á penjar.

L' Atzacó de forasters, que pel cartell luas un tema, ¡quin un de més mamatu ne té avuy & má!... ¿No 'l sembla?

Pel bosch hi corran canells, pel camp hi corran llagostas, per un poble que jo sé no hi corren res més que bolas.

O. GUMÀ

QUINS capritxos més rars té devagadas! La sort! Casi en els precisos moments en que aquí succeïa... lo que tots sabem, á Madrid se celebrava el sortiej de la Loteria y la primera queya á Barcelona.

D' un telegrama: «En Gasset, propietari d' El Imparcial, ha dit... ¡Alt!

No ha sigut ministre aquest senyor? Donchs lo qu' en Gasset ha de fer es callarse. Tots els polítics que desde la Restauració enés han ocupat el poder son poch ó molt responsables del actual estat de cosas.

No deuen estudiar gayre. ¡Sempre las han de suspender!

Cert que las cosas van malament, pero á jutjar per las senyas, no hi van per tothom. En el passat semestre, els accionistas del Banc d' Espanya han cobrat un dividendo de 45 pessetas, lo qual, parlant en plata, representa un 18 per cent anual.

Alló que deyam de la crònica de la guerra del Biff ho tindrem de deixar corre. Per ara, á l' hora qu' escribim aquestes ratllas, no podem sapiguer ni lo que passa á la montanya Pelada.

Durant els sucesos de la darrera setmana, la Creu Roja de Barcelona s' ha portat admirablement bé. LA CAMPANA 's complau en dirho públicament, dedicantli aquesta sincera batallada.

El premi que hi havia ofert al qui primer atravesés en aeroplá el canal de la Manxa y que l' francés Blériot va guanyar l' altre dimenge ab la seva atrevida excursió, era de 25,000 franchs.

Després dirán els sabis que á l' atmòsfera no hi ha res més que ayre.

Entre tant, pera arrodonar el quadro, las Cortes decretan la ensenyansa obligatoria... ¿S' ha vist res més escandalosament divertit?

The Standard, diari de Londres, assegura qu' Espanya té todas las simpatias d' Inglaterra.

Y Inglaterra, en compensació, té todas las accions de las empresas més productivas d' Espanya.

Justi

¿No es aixó, simpáthic Standard?

Un home desesperat

OM cada día, després de pendre l' seu xacolina, don Pau Tranquil va fer baixar la minyona á la botiga del bacallaner.

—Digni al senyoret qu' avuy tampoch hi ha diaris. El pobre home ja no va poder resistir més.

—Quatre dies sense llegir, ¡quis es que ho aguanta?! Surt al carrer, desesperat.

Efectivament, de venedors de peridichs, no se 'n trobava un ni per medicina.

—Sense nort ni guía, el desditzat llegidor, vinga a travessar carrers y saltar barricadas ab l' orella sempre atenta als crits de El Noticiero, El Liberal...

—May se li havia ocorregut llegir els llieteros industrials de botigas y balcones, y aquell día ho hauria fet de bona gana á no ser pel perill de que mirant enlayre podia ensopegar ab las escombrarias y els adoquins.

—Quan passava per vora séu el cobrador d' algun banch ó el mossos d' algun establiment d' importancia, li venían intencions d' aturarlo y ferli dissimuladament qualsevol pregunta, no pel gust de preguntarli res, sino pel gust de llegirli las lletres de la gorra ó de las solapas; pero al observar que caminava tant escorreguts, no gosava dilhi res y li deixava passar de llarch.

—Al encocar la Bomba, l' home desesperat va llenarsa damunt del primer kiosco de diaris.

—El kiosco estava tancat y barrat. Més avall veu un grup de gent.

—¿Qué es alló?—pregunta á un xaval que passa. —Es un bando que acaban de posar.

—Menos mal... Llegirém el bando. S' apropa á la cantonada, y... corredissas per aquí, pilulas per allá... El bando no 'l va poder llegir... per forsa major.

—Per fi, se li va ocórrer una pensada. —Entraré al Café Suis...—va dirse—demanejar una truya á la francesa y, de passada, m' faré portar algunes ilustracions extranyeras atrassadas.

—Pero, el mossos del Suis, va dirli. —Ho sento moltíssim... no 'l puch servir... Las ilustracions ens las ha afanadas algún parroquiá... Si vol llegir l' Anuari Riera?

—Vinga l' Anuari Y ni l' Anuari va poder lograr l' home desesperat, perquè un altre home més desesperat qu' el acabava de demanar lo 'l estava llegint dugas taulas més avall.

—Llavoras en Pau Tranquil surt del Suis ab la febre qu' es de suposar y, adalera, mirviós, s' embranca per carrers y carrerons... Ni un trist prospecte!... Ni una guía-de-ferrocarril!... Ni un bitllet de cinch diaris pera poder recorrearli la vieta!... L' excitació del nostre héroe era espantosa.

—Al arribar al Paralelo, l' home desesperat ensopega ab un amic que camina molt apressuradament. —¿Ahont va tan depressa, senyor Just?

—A casa... á casa corrents... Permétim, no m' entrefinga... —Y aixó?... —La cosa está que bufi... ¿Ven aquells homes que passen per allí?... Son de la flamarada... —Com ho ha conegut? —Se 'l llegeix en la cara.

—Se 'l llegeix, diu... Deiximels anar á aconseguir... Ay, gracias á Déu que podré llegir alguna cosa!

FRA NOI

¿ENCARE SON VIUS?

Després de tantes horas de fe i gaudiu y el mut, aquesta es la pregunta que, de moment, m' acut: Amables llegidores, benévols llegidoras, ¿Diu que són vius encare? Me 'n alegro, senyors! Me 'n alegro, y dispensin si soch poch expressiu, y si, també, m' imito á dirlos que soch viu. Me trobo, al aná á escriure, després del espatèch, la ploma rovellada, y el brut tinter rassech.

Per far sola dugas lletres la tinta haig d' esclart y 's veu que á tothom passa exacte com á mí.

La tinta prou es clara; pro 'ls escrits... no m' parlem: per ara, aconsellemos ab dir lo que poguem.

Jo, probó de distreure el mal humor que tinch, ab aquesta parodia d' alló del trenta-cinch.

Per l'ús de veu de Sant Jaume del any mil noucents nou... Se m' ha acabat la tinta... Y prou per ara, prou.

PEP LLAVINÉ

CLEMENCEAU-BRIAND

Un gran home—Clemenceau ha caygut del govern de la Fransa. Un altre gran home—Briand—ha pujat á l' alt lloch. Y vetaquí que jo, alhora de menciata entusiasta y briandista entusiasta, sento que 'l meu dolor per la cayguda de 'n Clemenceau está mitgat per l' enlayrament de 'n Briand.

En Clemenceau es una de las més fortes figuras contemporánias. Periodista inimitable, escritor insigne, orador magnífich y temible, á l' arribar al poder ha demostrat ésser un gubernant de temp y goria y d' ànima amplia. Molts anys enera, quan en Clemenceau era el tumbour des ministères y l' periodista de La Justice ó de L' Aurore, un esperit finament irònic formulá aquesta profecia: «En Clemenceau té tant de talent, que no arribará may á ministre... Però 's anys passaren. Després del període de mitjanias moderadas—estil Ribot y Méline, els homes de talent arribaren á las glorias del govern francès en la ventada renovadora de l' affaire Dreyfus. Y, ja en el non període, quan el talent ja no era obstacle, pera ésser ministre, en Jordí Clemenceau ho fou, entrant com á ministre del Interior—á Espanya se 'n diu de Gobernación—en el ministeri presidit per en Sarrien. Quan Sarrien, adonantes de la seva inferioritat respecte á 'n el ministre de l' Interior, dimitió la presidencia del Consell, en Clemenceau, com per dret propi, se posá al capdavant del Ministeri.

L' obra ministerial de Clemenceau es, pels qui serenament l' han estudiada y seguida, admirable y sàlida. El govern d' en Clemenceau senyala la plenitud del radicalisme francès en el poder. En ell ja no hi ha 'ls dubtes, las mitjas tintas, el joch d' estriza y afuixa; que, en poca ó molta escala va haverhi en els anteriors ministeris radicals, el d' en Waideck-Rousseau per exemple. El Clemenceau gubernant ha estat á l' alsada del Clemenceau crítich de guberns, sense altra diferéncia que las inevitables derivadas de la seva mitjansa realitat de las cosas. Personalment en Clemenceau no ha elaborat projectes de lley renovadors, com ho han fet Briand, Caillaux, Viviani y Doumerge. Ell ha abarcat el conjunt de l' obra dels seus ministres y ha posat tota la seva voluntat y tot el seu talent pera ferla triomfar. Per consegüent, en els moments difícils y perillosos, s' ha portat noblement y bravament. Al veure en perill l' obra radical d' un ministre, ha corregut á auxiliari-lo. Quan el Senat no volia aprobar el projecte de revereió al Estat dels carrils del Oest, en Clemenceau, plantejant la qüestió de confiança, digué: «O s' aproba l' projecte, ó jo m' retiro». Y per dos vots de majoria el projecte fou definitivament aprovat.

En Clemenceau ha caygut en actiu gallarda, llyntat y en Delcassé. En Clemenceau digué amargas veritats al ex-ministre d' Afers extrangers, acusantlo d' haver seguit una política provocativa

respecte á Alemania y d' haver conduhit á la Fransa á la humiliació d' Algeiras, com á cástich de las bravatas d' en Delcassé. Las paraulas d' en Clemenceau feriren el sentiment patrioter dels diputats francesos, y el gran home caygué tenint á la mà el fuet de la veritat.

En Clemenceau ha caygut. Pero en Briand ha pujat. En Briand es l' home de la separació de las iglesias del Estat francès. Si en Clemenceau representava la plenitud de la idea radical en el poder, en Briand representa l' alba del socialisme.

Vagin, de pensament, una estreta de má al vell Clemenceau y una salutació cordial, plena d' esperansas, al jove Briand.

FULMEN

LA FESTA TRADICIONAL

En mitjà d' espesses matas d' ufana ginestera un lloch calós s' aixuga faret d' aglomerats; els cargols y patxinis formen grossa sileta y 'ls peus d' un prehistòric véuenahi ben marcats.

De remot temps el poble sol ferhi allí un tiberi, per creure que las petjes un sant las va deixar; per xó en certa diada visitan el misteri els més devots del poble hont la fé hi sol regnar.

Son fòssils neolítics de la edat terciaria, pro 's prenen per grans joyas deixadas per un sant; tots els ferrents els besan y 's sent una pregaria qu' entonan els idòlatras en greu y místich cant.

Més, arribantli un sàbi, contemplatlu no resta, y si al atzar pregunta: ¿Qué passa allá al costat?, sempre troba altre sàbi que, somrient, li contesta: Son els pochos punts que calsa l' home en bérbar estat.

F. M.

REPICHS

Delicadessa. El noviller Domingoín va brindar un toro al embaixador del Marroch.

Aquest, agrahit, li allargá deu duros. El torero 's refusá ab cert desdeny dihentli que s' estimava més un autógrof que quartos. Alashoras, l' embaixador li va regalar la firma. Y el torero va mostrarse d' alló més satisfet... Y el moro també.

Va llenarsa l' projecte de fer posar pantalons blancs á la guardia municipal, y l' endemá, ab motiu dels sucesos de la vaga, els xanxas mateixos cambiavan la gorra blanca d' estiu pel vell ros de diari.

—¿Com es que heu fet aixó?—els deya l' autor del nou figurí. —Ja veurá usted—responia un d' ells—el blanco aquesta diada resulta perillós, y no volém que se confundan las especies.

S' han donat escenas pintorescas com la d' un capell de las aforas que va anar vestit de payas, ab americaneta y sombrero de palla, á cantar las absolutas á un difunt.

Y s' han donat, també, cassos tràgichs com el de fer pagar una pesseta de un tallet de bacallá que encare no feya un pam.

—¿Com es que l' han apujat tant?—preguntava la parroquiána. —Oh, veurá—responia l' botiguer,—es que ara de bacallans no 'n corren gayres.

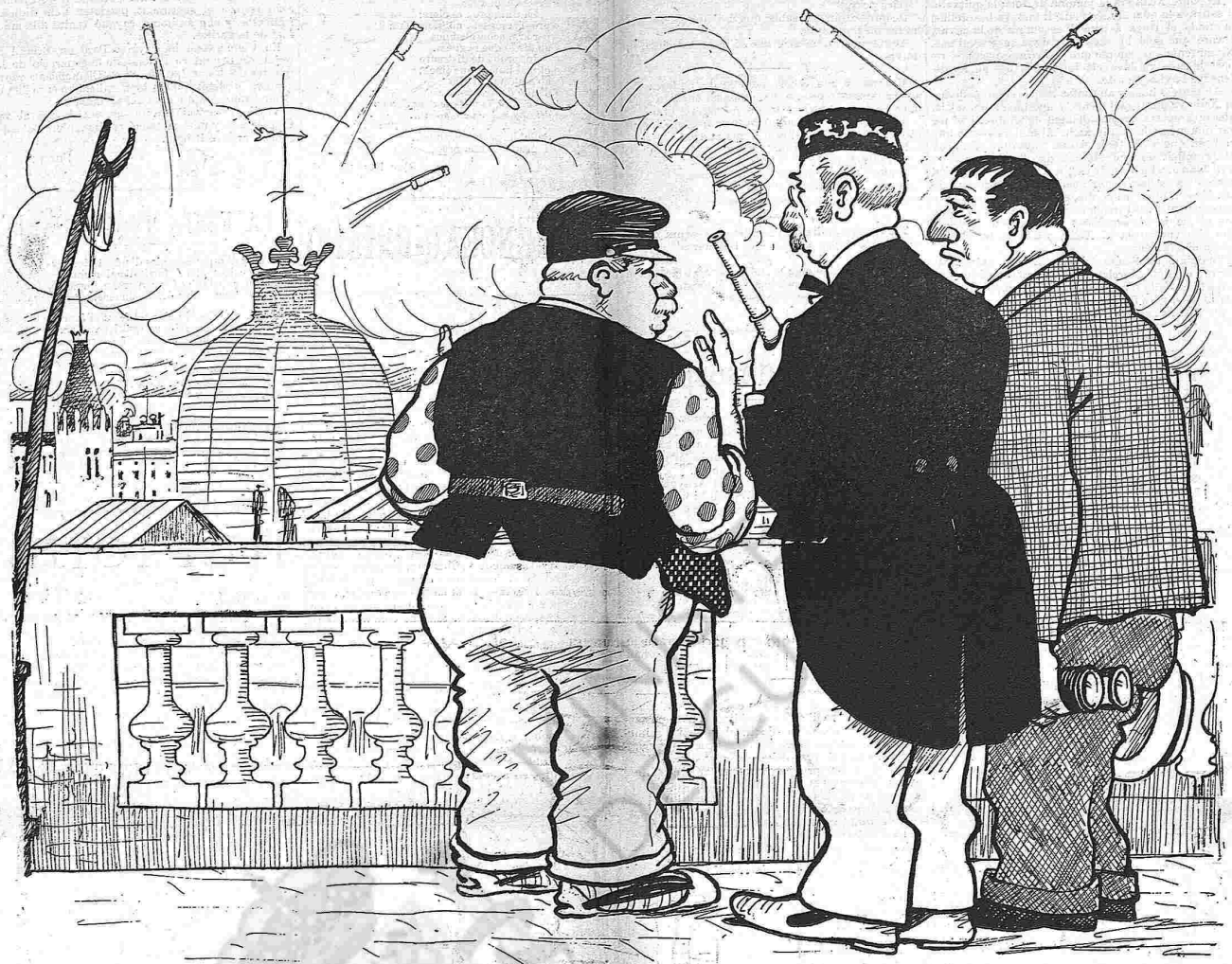
A darrera hora s' assegurava que l' qui té més probabilitats de substituir al desditzat Osorio, en el

Un súbdit del R.

—Y ara, mort el vostre amo, ¿qué 'n fareu d' aquests trastos? —Els vendré á un antiquari... y m' dedicaré á la cria de coloms.

A dalt del terrat

—Noy, jo no l' entench aquest pet de piulas.

Govern Civil de Barcelona, es el subsecretari de la Presidencia, don Salvador Canals.
Es lo que deu haver dit en Maura:
—Ja que del *Angel* no me 'n puch reñar, posemhi el *Salvador* en persona... y *salvese quien pueda*.

Llegim que don Joaquim Costa prepara un sensacional article contra 'n Lerroux.

¡Quin modo de perdre 'l temps, el solitari de Graus!
¿Ahont s' ha vist may, un espasa que vagi per matar un toro, després que 'l puntillero n' ha passat els taps?
Y ja es sapigut que, per acabar ab un polítich farsant, no hi ha millor *puntillero* que 'l seu mateix poble desenganyat.

Diàlechs d' aquests díes:
—Y, donchs, Tuysa ¿per qué has tardat tant de tornar de la Boqueria? pregunta un marit á la seva muller que pesa dotas arrobas.
—Oh, noy, es que un policia curt de vista volia *disoldrem*.

—¿Has sentit aquest xiulet?
—Sí. ¿Qué deu sé aixó que xiula?
—Jo crech que deu ser un cohet.
—¿Y el cassino del cantó?
—Tampoch.
—Quina llástima! Tante desitjos que tinch de pendre un soldat.
—Sí vol n' hi faré pujar un d' aquests que hi ha abatre á l' acera.

—¿Has sentit aquest xiulet?
—Sí. ¿Qué deu sé aixó que xiula?
—Jo crech que deu ser un cohet.
—¿Y el cassino del cantó?
—Tampoch.

ENDEVINALLAS

XARADAS

I
Certa menja es ma *primera*
que 's dóra á algun animal,
una negació *segona*,
tersa-dos es un nom d' home
y un animal el *Total*.

PEP SERRADELL

II
Una lletra es la *primera*,
afirmació es la *segona*,
nota musical *tercera*,
prima quarta en la persona
y 'l *total* un nom de dona.

JAUME MARCÉ

III
—Pro, ¡*Total!* sembla que dormis...

ni has caminat una *tu-terça*
—No puch fé més *terça-dos*,
puig vosté, va molt depressa.

ESTORER D' ESELUOGAS

ANAGRAMA

Digué 'n Pau á la *Total*
quan del treball arribá:
—¿Com está, noya, 'l sopá?
—Casi á punt: més tan puntual
avuy, noy, t' has presentat,
qu' ensani 'm falta, ricot,
l' ensiam qu' el tinch en tot,
y al moment será arreglat.

E. GERUBERN

ENDAVINALLA

Tot el meu cos tinch grabat
sene 'ver tingut la verola,
soch rodó y no soch cap bola,
reñin si es casualitat!
Ull s'ó á la humanitat
que inconscient me sacrificá:
el dit dins la boca 'm fica
l' ingrát que de m' 's serveix,
y fent lo que requereix,
qui m' usá l' esquina 'm pica.

PERE CORTACANS (a) Llegidor de LA CAMPANA
TARJETA

PERE SORT

SANS

Formar ab aquestas llettras el títol de una comedia catalana.

UN PART Y DROPU

GEROGLIFICH

PERE S PI

NILO

P

IX

MIQUEL ROCA

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Els successos de Barcelona

Aspecte del edifici dels Escolapios de Sant Antoni, després de la crema.